5.6 Dokumentbeskrivelse og Dokumentobjekt

Dokumentbeskrivelse

Et dokument er et informasjonsobjekt som kan behandles som en enhet. For å understreke at det dreier seg om en enhet, kan vi bruke begrepet *enkeltdokument*. En registrering som dokumenterer en transaksjon, vil vanligvis bestå av bare ett enkeltdokument. Dokumentbeskrivelsen inneholder altså metadata for enkeltdokumenter.

Men i noen tilfeller kan registreringen (transaksjonen) bestå av flere dokumenter. Det vanligste er et hoveddokument med vedlegg, hvor hoveddokumentet og hvert av vedleggene utgjør hvert sitt enkeltdokument.

Noen brukere synes at dokumentbeskrivelsesnivået er forvirrende, og det kan derfor være hensiktsmessig å skjule det mest mulig for brukerne, selv om det finnes i selve løsningen. I fagsystemer hvor registreringen bare inneholder ett enkeltdokument, og hvor dette enkeltdokumentet bare er knyttet til en enkelt registrering, kan dokumentbeskrivelsesnivået utgå også fra løsningen.

Det skal være mulig å foreta kassasjon og skjerming også på dette nivået. Det kan f.eks. bety at et vedlegg skal kasseres eller skjermes, mens hoveddokumentet bevares og er fritt tilgjengelig. Selv om arkivet er elektronisk, er det i følge arkivforskriften tillatt å arkivere vedlegg på papir. Det er mest aktuelt hvor vedleggene er veldig store (f.eks. en hel publikasjon). I Noark-4 var det ikke tillatt at et dokument ble knyttet til flere journalposter som hoveddokument (men det kunne være hoveddokument i en journalpost og vedlegg i en annen). Denne begrensningen er opphevet i Noark 5.

Dokumentbeskrivelse er obligatorisk dersom en registrering kan inneholde mer enn ett enkeltdokument, og dersom et enkeltdokument kan være knyttet til forskjellige registreringer. En registrering kan inneholde en eller flere dokumentbeskrivelser, og en dokumentbeskrivelse kan tilhøre en eller flere registreringer. En dokumentbeskrivelse kan inneholde en eller flere dokumentobjekter. Dokumentbeskrivelsen vil være tom dersom selve dokumentet er kassert.

I en relasjonsdatabase vil det typisk være et mange-til-mange-forhold mellom registrering og dokumentbeskrivelse. Ved deponering/avlevering skal imidlertid metadata både for dokumentbeskrivelse og dokumentobjekt dupliseres for hver gang det samme dokumentet er knyttet til forskjellige registreringer. I tillegg skal dokumentobjektet ha informasjon om når dokumentet ble knyttet til registreringen, hvilken "rolle" dokumentet har i forhold til registreringen (hoveddokument eller vedlegg), rekkefølgenummer osv. Dette vil være unik informasjon for hver tilknytning (i Noark-4 ble attributtene for dette beskrevet i en tabell kalt Dokumentlink). Hver dokumentbeskrivelse skal derfor ha en unik *systemID*.

Dokumentobjekt og Dokumentfil

Dokumentobjekt er det laveste metadatanivået i arkivstrukturen. Et dokumentobjekt skal referere til én og kun en *dokumentfil*. Dokumentfila inneholder selve dokumentet. Dersom dokumentet er arkivert i flere *versjoner*, må vi ha et dokumentobjekt og en dokumentfil for